

Vančura: Rozmarné léto (P.B.)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

19. IX. 1980



V nové sezóně přichází činohra Petra Bezruče Státního divadla v Ostravě s premiérou dramatizace „Rozmarného léta“ Vladislava Vančury. Humorné vyprávění o kouzelníku Arnoštovi a jeho krásné partnerce Anně, kteří svým příchodem do maloměstského poklidu způsobili mnoho vzruchu, nastudoval režisér P. Palouš. Výprava O. Schindler j. h., hudba J. Tomšíček. Na snímku A. Tománková a O. Prajzner, dále hrají J. Kaslová, M. Sova, B. Čvančara, M. Sulc a další.

Foto: F. Kral

Vančura: Rozmarné léto (P.B.)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

PRÁCE, venkov

20. XI. 1980

ze dne

Tklivý způsob léta

Dramatizace Vančurovy novely Rozmarné léto vznikla v době, kdy se česká divadla už téměř zcela vzdala snahy o oživení Vančurova vlastního díla dramatického. Kdy kromě Josefíny (a té ještě v různých „muzikálových“ úpravách) se na našich scénách jiná Vančurova hra objevovala už jen zcela výjimečně. Rozmarné léto zdramatizoval režisér Evžen Sokolovský a uvedl je, pokud se nemýlíme, se studenty brněnské akademie. Úspěch premiéry, v níž herecké mládí určilo zvláštní pojetí stárnoucích kumpánů Vančurovy slunné humoresky, se však už v jiných inscenacích neopakoval. A nedočkali jsme se jej ani v posledním uvedení Sokolovského dramatizace činoherním souborem Divadla Petra Bezruče v Ostravě.

Chceme-li hledat příčiny nepřilíh úspěšného života zdramatizované novely na českých scénách, nalezneme je nejspíše v její velmi výlučné literární kvalitě. Jestliže Rozmarné léto bývá často označováno za prózu lyrickou, pak je to především pro dominantní roli vyprávěče v ní. Jeho jedinečný jazykový sloh si podřizuje i promluvy všech postav. Tato podřízenost pak ovlivňuje individualizaci postav i v jejich osobitých jazykových projevech, v jejich jednání i ve světonázoru. Kontroverznost jejich promluv není příliš dramatická, nejčastěji se v nich jen komentují události, ale ty nejsou řazeny ve výrazném dějovém spádu, spíše se vrací a opakuji v kruhu líných letních dnů a nocí.

Co se však stane, když dramatická úprava vyloučí vyprávěče ze hry? Kdo nahradí jeho lišácký úsměv, s nímž medituje nad lidskou pošetilostí? Nechceme však uvážnout v teoretických úvahách. Nás především zajímá, jak si s ním poradí inscenátor, který si dodá odvahy k divadelnímu uvedení dramatické adaptace Rozmarného léta.

V činohře Petra Bezruče tento nezáviděníhodný úkol připadl režisérovi Pavlu

Paloušovi. Na scéně Otakara Schindlera, na níž jednoduše stylizovaná kresba kontrastuje s hmotností plovárenské kabiny, která trochu neohrabaně ohmédňuje své funkce v proměnách místa děje, na této scéně tedy rozvádí Palouš disputace tří maloměstských filozofů a stesky ženy jednoho z nich. Paloušovi se daří postihovat nostalgické tóny těchto dialogů naplněných steskem nad uplývající časem, s nímž mizí i všechna potěšení mládí. Plavčík Důra (M. Sova), jeho žena Kateřina (A. Tománková), major Hugo (B. Čvančara) a abbé Roch (M. Sulc) tvoří vyrovnané herecké kvarteto, v jehož dialogické souhře působivě dominuje nálada tklivé touhy. Ale i při veškeré péči o vyjádření Vančurova příznačného jazykového koloritu působí jejich scény v průběhu hry málo proměnlivě a jednotvárně. Jako by jim chyběl protipól, kontrast, jenž by postavil hráz proti spádu představení do roviny sentimentu. A zde, domníváme se, Palouš prohodil možnost, kterou tak znamenitě využil ve svém zfilmovaném Rozmarném létě Jiří Menzel: možnost rozehrání kontrastního tématu komediantské dvojice Arnoštka a Anny. Jejich vstup do maloměstského zátíší není v ostravském představení skutečným vpádem nového, mladého, vzrušujícího životního elementu. Také jejich produkce nemá ani konze poetické nalivity, ani efekt profesionálního lesku. Čiší z ní nejspíše smutek neumění a tklivost sociální bíd. O. Prajzner je Arnošt-kem s plnovousem a ani typem, ani vnitřním rytmem jej nepředstavuje tak, aby ve výstavbě představení vytvářel tvárný protipól. Také Anna vchází I. Kaslové jako postava dosti pasivní.

Tak se na scéně Petra Bezruče proměňuje Vančurův rozmar v nostalgické rozpolažení, jehož generační příznačnost není pro mladé hlediště asi příliš vzrušující. A obáváme se, že není pro ně ani moc zajímavá.

MIROSLAV ETZLER

Vančura: Roz. l. / Cín. P.B. (P.B.)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Ostravský večerník

ze dne 12. IX. 1980

ROZMARNÉ LÉTO

Činohra Petra Bezruče nastupuje do nové sezóny dnes večer premiérou dramatizace Vančurova Rozmarného léta. Dramatizace je dílem zkušeného divadelního a televizního tvůrce Evžena Sokolovského.

Režisérem ostravského nastudování je Pavel Palouš, výpravu navrhl Otakar Schindler j. h. zkomponoval Jan Tomšíček. V hlavních rolích se divákům představí Otakar Prajzner a Jana Kaslová. Začátek představení je v 19 hodin. (uhl)

Vančura: Roz. 2. 10 (Ostrava)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Rudé právo, Praha

3 XI. 1980

ze dne



„V Rozmarném létě je plno veselí; je tu Zbraslav, plovárnička Lázeňského klubu s plavčím mistrem Šůrou, a hlavně tu jsou nálady krásných jarních dnů a letních dopolední, kdy se na ještě prázdné plovárně slunili a klábosili Vančura, Huga Marek, právník Šimanovský a Antonín Šůra; paní Šůrová byla tehdy ještě zdravá, baculatá porodní babička. Se Šůrou se věčně škorčila, trochu lázeňským hostům pro vyrazení, trochu doopravdy. Záletnost paní Kateřiny je v knize docela přibásněna — o té ve skutečnosti nepadla nikdy ani zmínka, zatímco Šůra často slyšel špičky — nevím do jaké míry oprávněné — o svých mimomanželských galantních sklo-
nech, ale uměl své paničce s gustem a šťavnatě odpovídat...“ Slova, která napsala Ludmila Vančurová ve vzpomínkové knize Dvacet šest krásných let o zbraslavské plovárně, o ní a lidech kolem je toho tam napsáno více. A o knize Vladislava Vančury, která přinesla potěšení tisícům čtenářů, která byla zfilmována a v dramatinizaci E. Sokolovského se hraje na mnoha scénách, se napsalo ještě více. K poslední inscenaci patří nastudování ve Státním divadle v Ostravě činohrou Petra Bezruče, v režii Pavla Palouše. Na snímku B. Čvančara (major), M. Šulc (abbé) a M. Sova (Důra).

Foto: FRANTIŠEK KRAŠL

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřížků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

1. X. 1980

ze dne

kultura



„Rozmarné léto“ Vladislava Vančury uvádí v současné době činohra Petra Bezruče Státního divadla v Ostravě. Na snímku A. Tománková, M. Sova a F. Krasl.

Foto: F. Krasl

Vančura - Rozmarné léto

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA

odbor výstřižků

Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

15. X 1980

ze dne

Vančurovo „Rozmarné léto“

Tato slova nejsou jen osobním stanoviskem velkého českého spisovatele, kritika, esejisty, filmaře a teoretika Vladislava Vančury, ale získávají v kontextu české a slovenské kultury mnohem širší platnost svou neoslabenou aktuálností a moudrostí, která vymaňuje humor z kleští povrchního šaškovství a dává mu platnost životního postoje. Vančurův humor — ať už v Rozmarném létě, Hrdelní při, Luku královny Dorotky, Konci starých časů — je především podobou vztahu člověka k životu, a proto je laskavý, chápatel a, byť často nanášen v sytých odstínech, je vždycky křehký a hluboce lidský. V Rozmarném

Humor jako stanovisko básníků

létě dokázal Vančura snad nejpůvabněji spojit svůj specifický, stylizovaný jazyk (který sám o sobě je vskutku chválou češtiny a její oslavou) až s autentickou realitou postav a jejich životních situací a vytvořil tak dílo rozsahem sice nevelké, ale přesto jedno z nejkrásnějších v české literatuře.

V paměti diváků je jistě výborné filmové zpracování Rozmarného léta režisérem Jiřím Menzlem, ale úspěšná je i divadelní podoba tohoto románu, kterou kdysi připravil pro posluchače divadelní fakulty E. Sokolovský. Tuto dramatinizaci připravila jako první činohra Petra Bezruče SDO v režii P. Palouše. Tento režisér ve svých inscenacích vždy dokázal cítit divadlo jako svébytný svět, který realitu nekopíruje, ale ozvlášňuje a vykládá. Proto byli diváci na tuto premiéru právem zvědaví. Leč tentokrát se jakoby tvůrci představení s autorem poněkud minuli. Poetika Vančurova jazyka, tento stěžejní moment, který jednoznačně určuje vše, nenašel v před-

stavení adekvátní divadelní tvar. Jevištní skutečnost, autentická určenost herců, se stala jen jistým druhem interpretace textu, bez jiskřivého napětí, které — paradoxně — vyrůstá ze souladu, z vnitřního sepětí s poetikou autora — v případě Vančury tak výraznou. Bariéra mezi slovním jednáním herců a Vančurovým důsledně stylizovaným jazykem zůstala neprolomena, humor zatěžkl a ve výsledku bylo zřetelné, že je akcentována spíše jeho jedno-dušší, prvoplánová podoba než ono básnické, které — jak už bylo řečeno — ho povyšuje na vztah k životu. Řešení některých konkrétních situací, např. vystoupení kouzelníka Arnoštka, bylo výrazně v protikladu k autorově světu. Je možné pochopit, že tvůrci možná záměrně chtěli Arnoštka deklasovat na úroveň špatného ochoťníčení, ale zároveň je nutné připustit, že Arnoštek a Anna jsou a musí být pro Důru, Důrovou, abbého a plukovníka snem, velkou iluzi, které ve veliké paralele o-zřejmují jejich vlastní život, jejich moudrost a prostotu v tom nejkrásnějším lidském slova smyslu. Stejně tak Důra má daleko k hrubiánství jako plukovník k jakékoli strojené póze. Jsou to lidé velcí a moudří a jejich opojení iluzí, které přináší kouzelníková Anna a Arnoštkův svět, je metaforou lidského snění, které často sice hlavy poblázá, ale zároveň pročistí a vrátí skutečnou hodnotu skutečnému životu.

Z herců na sebe výrazně upoutal M. Šulc jako abbé Roch, který hledal důsledně lid-skost a moudrost své postavy a detailní kresbu hereckého výrazu sevěl právě kouzlem humoru, který není obhroblý, ale nesmírně lidský. A lze právem přiřadit tuto postavu k těm nejlepším, které tento skromný herec vytvořil.

A tak škoda, že po zhlédnutí představení si divák maně řekl s Antonínem Dárou: „Tento způsob léta zdá se mi poněkud nešťastným.“

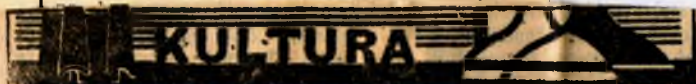
SÁRKA KOSKOVÁ

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřížků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Zemědělské noviny, Praha

11. XI. 1980



Uctivé Rozmarné léto

Kdo by neznal Vančurův úsměvný příběh, který v sobě nese tolik romantiky pražských plováren 20. let, ale jenž zároveň zobrazuje osobitou podobu ryziho přátelství i lásky k životu a pro nějž je typický vančurovský jemný humor. Vedle Vančurova literárního díla tu ještě v povědomí diváků žije i jeho vynikající filmové zpracování režiséra J. Menzela.

A tak každý pokus o divadelní ztvárnění Rozmarného léta se musí vyrovnat s jazykově náročnou předlohou prozalka i s jiskrným filmovým zpracováním, jež staví na skvěle vystižené atmosféře a vyhraněném filmovém humoru režiséra. Jestliže před lety posluchači brněnské JAMU uvedli svižnou a mladou jevištní podobu Rozmarného léta, pak nynější inscenace činohry Petra Bezruče Státního divadla v Ostravě jakoby rezignovala na možnost najít divadelní hodnoty v Sokolovského dramatinizaci a neodvažovala se překročit jeho literární a filmový tvar.

Fyzicky a typově zdařile ztělesňují M. Sova Antonína Důru a O. Prajzner kouzelníka Arnoštka, ale stejně jako ostatní představitelé se v podstatě omezují na nezaujaté tlumoče-

ní literárního textu. Trochu života občas zajiskří v temperamentní Kateřině Důrové (A. Tománková) — ale o to více vynikne bezradnost ostatních herců nad textem a nad nutností najít hlubší smysl ve zdánlivě volně uplývajícím ději.

Režisér ostravského představení P. Palouš je znám jako inscenátor sugestivních obrazů současného rozporuplného světa; zobrazení jemného přediva vztahů mezi lidmi, smyslového poměru člověka ke světu, miho-tavého humoru, však patrně nevyhovuje jeho typovému zaměření. A tak inscenace je síce vkusná, nesklouzává do podobizivosti a lacinosti, ale místo živých postav jsme svědky jen přednesu dialogizované verze Vančurova díla. Představení prozrazuje až příliš úcty k autorovi a málo víry v nejvlastnější vyjadřovací prostředky divadla...

(Is)